

ZESPÓŁ SZKOLNO – PRZEDSZKOLNY NR 15 W RYBNIKU:
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 27
PRZEDSZKOLE NR 31

PROGRAM WYCHOWAWCZY

ZESPOŁU SZKOLNO – PRZEDSZKOLNEGO NR 15
W RYBNIKU

W ROKU SZKOLNYM 2015/2016

Spis treści

Wstęp. Szkolny program wychowawczy

- I. Wizja i misja szkoły.
- II. Nadrzędne cele programu wychowawczego.
- III. Główne cele współpracy szkoły podstawowej z przedszkolem
- IV. Plan współpracy szkoły podstawowej z przedszkolem
- V. Treści wychowawcze ścieżek edukacyjnych, przedmiotów nauczani określone w Programie Wychowania Przedszkolnego i Programie Nauczania Ogólnego w szkole podstawowej:
 1. Etap edukacji przedszkolnej
 2. Etap edukacji kl. I-III
 3. Etap edukacji kl. IV-VI
 4. Ścieżki edukacyjne
- VI. Działania szkoły w przeciwstawianiu się złu, zagrożeniom i patologii.
- VII. Obyczaje szkolno - przedszkolne.
- VIII. Szkolny system zajęć pozalekcyjnych.
- IX. Plan wycieczek szkolnych i przedszkolnych.
- X. Zadania wychowawcy.
- XI. Współpraca wychowawcza zespołu szkolno – przedszkolnego z rodzicami.
- XII. Zasady współpracy wychowawczej z Samorządem Uczniowskim.
- XIII. Współpraca wychowawcza ze środowiskiem lokalnym.
- XIV. System motywacyjny w wychowaniu.
- XV. Kryteria oceniania zachowania uczniów szkoły podstawowej.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.2)
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946)
4. Konwencja Praw Dziecka (przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

PROGRAM WYCHOWAWCZY ZESPOŁU SZKOLNO – PRZEDSZKOLNEGO NR 15 W RYBNIKU

Działalność edukacyjna Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 15 w Rybniku określona jest przez zestawy programów nauczania, które wdrażają podstawy programowe wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego uwzględniając wymiar wychowawczy placówki z dydaktycznego punktu widzenia. Zespół w swym działaniu dąży do wszechstronnego rozwoju swoich wychowanków, w tym przygotowania dzieci przedszkolnych do podjęcia nauki w szkole podstawowej, zaś uczniów, wychowanków szkoły - do sprawdzianu na zakończenie I i II etapu edukacji na poziomie szkoły podstawowej. W tym wymiarze edukacja szkolno - przedszkolna polega na harmonijnej realizacji zadań z zakresu dydaktyki i wychowania, które wzajemnie się uzupełniają i równoważą w procesie tworzenia zintegrowanego systemu wiedzy, umiejętności i postaw dziecka. Niniejsze działania sprzyjają jego rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, wyrabiają w nim uczciwość, szacunek do innych ludzi, ciekawość poznawczą, kreatywność, przedsiębiorczość, kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania indywidualnych inicjatyw oraz pracy zespołowej. Innym znaczącym elementem jest tworzenie w codziennych zmaganiach poprawnych relacji pomiędzy placówką a domem rodzinnym dziecka, które w dużej mierze gwarantują realizację zadań w tym zakresie.

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 15 przez wychowanie rozumiemy świadomie organizowaną działalność służącą wspieraniu działań rodziny w zakresie wszechstronnego rozwoju osobowego dzieci. Stąd prymat w wychowaniu młodych ludzi przyznaje się ich rodzicom, zakładając, że charakter młodego człowieka i jego system wartości kształtuje się głównie w domu rodzinnym. Zgodnie z tym założeniem placówka pełni rolę drugoplanową, wspierającą i nie ponosi całkowitej odpowiedzialności za efekty wychowania.

Z drugiej strony, choć rola zespołu jest drugoplanowa, to pod pewnymi względami pozostaje niezastąpiona. Nasza placówka owo wychowanie realizuje w aspekcie poznawczo - instrumentalnym, związanym z poznawaniem rzeczywistości i umiejętności oddziaływania na nią oraz w aspekcie emocjonalno - motywacyjnym polegającym na kształtowaniu stosunku do siebie samego, innych ludzi i świata. Podstawą naszego systemu wychowawczego jest humanistyczna koncepcja dziecka, która uznaje jego podmiotowość, prawo do godności, autonomii, liczenia się z jego rzeczywistymi potrzebami i możliwościami. Świat dziecka jest inny, co nie znaczy, że gorszy w stosunku do świata dorosłych, którzy dzielą się z młodym człowiekiem swoją wiedzą i doświadczeniem, jednocześnie stymulując go do wspólnych poszukiwań i refleksji.

I. WIZJA I MISJA SZKOŁY

Za wizję naszego zespołu uznajemy hasło :

***„Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 15 w Rybniku
to placówka przyjazna dziecku”***

Misją zespołu jest:

***„Kształcenie wychowanka wszechstronnie rozwiniętego,
przygotowanego do dalszej nauki i życia w społeczeństwie.
Wspieranie działań wychowawczych i edukacyjnych rodziców
oraz wspieranie indywidualnego rozwoju dziecka
zgodnie z jego możliwościami”***

Chcemy umożliwić dzieciom zdobycie wiedzy i umiejętności, które zapewnią im wszechstronny rozwój dostosowany do indywidualnych możliwości, przygotowują do nauki w szkole podstawowej i na dalszych etapach edukacji, oraz do życia w społeczeństwie.

W związku z tym nasza placówka oferuje:

- ❖ ***bezpieczne i ciekawe zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne, na których wykorzystujemy nowoczesne metody pracy z dzieckiem, nowoczesne pomoce dydaktyczne, „zielone” otoczenie naszej szkoły oraz dobrze wyposażoną salę gimnastyczną***
- ❖ ***naukę języka angielskiego począwszy od okresu przedszkolnego (1h/tyg), poprzez klasy I etapu edukacyjnego (2h/tyg), aż do końca edukacji w klasie VI szkoły podstawowej z podziałem na grupy(3h/tyg)***
- ❖ ***miłą i dobrze wykształconą kadrę pedagogiczną, która prowadzi również zajęcia indywidualne; pomaga wychowankom zintegrować się z przedszkolem lub szkołą,***
- ❖ ***na etapie szkolnym zajęcia z wykorzystaniem nowoczesnej technologii informacyjnej realizowane w bogato wyposażonej pracowni komputerowej z dostępem do Internetu , gdzie zgodnie z nowym ramowym planem nauczania ucz. kl. I-II oraz kl. IV-VI na obowiązkowych lekcjach informatyki nabywają podstawowych umiejętności i wiadomości w tym zakresie,***
- ❖ ***organizujemy dodatkowe zajęcia koła informatycznego (forma zajęć pozalekcyjnych)***
- ❖ ***w trosce o zdrowie wychowanków na etapie szkolnym w ramach wychowania fizycznego organizujemy wyjazdy uczniów kl. II-IV na basen,***
- ❖ ***dla dzieci szkolnych zapewniamy także zajęcia pozalekcyjne, tematycznie stworzone na bazie zapotrzebowania naszych uczniów:***

- dla ucz. kl. I-III organizujemy dodatkowe zajęcia pozalekcyjne o charakterze terapeutyczno - sportowym (gimnastyka korekcyjna), artystycznym oraz zajęcia językowe,
- od 12.09.2013r. dla chłopców kl. IV-VI 4 godz. zajęć SKS (sekcja siatkówki), oraz zajęcia kółek przedmiotowych dla młodszych i starszych
- powyższa ofertę uzupełniają zajęcia wspierające i rozwijające, organizowane w ramach art. 42.2.2. KN
- ❖ dla dzieci przedszkolnych organizujemy dodatkowe zajęcia językowe i logopedyczne
- ❖ dla wszystkich wychowanków zespołu oferujemy spacerów rekreacyjnych po najbliższej okolicy, wycieczki turystyczno – krajoznawcze, metodyczne, które przybliżają kulturę i tradycję naszego regionu i kraju; organizujemy również coroczne wyjazdy uczniów kl. III na „zieloną szkołę”
- ❖ jako jedyna placówka w okolicy zapewniamy tanie i bardzo smaczne obiady oraz opiekę w świetlicy / od godz. 7.30- 16.00 wg potrzeb rodziców/ ,
- ❖ dwa razy w tygodniu zapewniamy opiekę pielęgniarki szkolnej (czwartek, piątek),
- ❖ na terenie placówki zapewniamy stałą opiekę pedagoga szkolnego oraz proponujemy ofertę zajęć, które pomogą pokonać problemy edukacyjne i wychowawcze dziecka,
- ❖ oferujemy bezpośredni dostęp do szkolnej biblioteki z bogatym księgozbiorem
- ❖ zapewniamy stały monitoring placówki,
- ❖ należymy do sieci Szkół Promujących Zdrowie, w 2005 r. otrzymaliśmy CERTYFIKAT ŚLĄSKIEJ SIECI SZKÓŁ PROMUJĄCYCH ZDROWIE,
- ❖ posiadamy CERTYFIKAT SZKOŁY PRZYJAZNEJ UCZNIOM Z DYSLEKSJĄ,
- ❖ jesteśmy posiadaczami „Znaku Q„ -Programu eTwinning, w ramach międzynarodowej współpracy z uczniami z Włoch, Rumunii, Hiszpanii i Niemiec,
- ❖ w ramach realizacji projektu eTwinning zdobyliśmy wyróżnienie – EUROPEJSKI CERTYFIKAT JAKOŚCI,
- ❖ ubiegamy się o przystąpienie do programu Sokrates Comenius, promującego współpracę międzynarodową na terenie Unii Europejskiej
- ❖ w 2010r. dzięki 3-letniej systematycznej pracy w dziedzinie zwalczania cyberprzemocy jako trzecia szkoła na terenie rybnicko-wodzisławskim zdobyliśmy CERTYFIKAT SZKOŁY BEZPIECZNEGO INTERNETU
- ❖ w 2011r. zdobyła CERTYFIKAT BEZPIECZNE WAKACJE,
- ❖ posiadamy CERTYFIKAT organizatora zbiórki surowców wtórnych, od 8 lat systematycznie organizujemy akcje ekologiczne jak: „Komputery za tonery”, „Złota puszka”, zbiórka makulatury, złomu (dzięki zebranych funduszom dokonujemy zakupu nagród rzeczowych dla laureatów szkolnych i miejskich konkursów przedmiotowych, artystycznych, przeprowadzamy bieżące remonty na terenie placówki), każdego roku jesteśmy uczestnikami akcji „Sprzątanie świata”,
- ❖ w 2005r. zajęliśmy I miejsce, w 2007r. i 2008r. II miejsce w II i III Edycji MIĘDZYSZKOLNEGO KONKURSU ZBIÓRKI SUROWCÓW WTÓRNYCH w kat. opakowań szklanych,
- ❖ w roku szkol. 2008/2009r. już trzeci raz zdobyliśmy CERTYFIKAT „BEZPIECZNEJ SZKOŁY”,
- ❖ organizujemy wewnątrzszkolne konkursy wiedzy i umiejętności z udziałem zaproszonych gości,

- ❖ *podejmujemy działania rozwijające współpracę z lokalną placówką oświatową, środowiskiem mieszkańców, lokalnymi organizacjami społecznymi i samorządowymi, policją, strażą miejską oraz miejscową parafią.*
- ❖ *jesteśmy zdobywcami licznych nagród i wyróżnień w dziedzinie międzyszkolnych konkursów wiedzy i umiejętności w tym:*
 - *laureatami czołowych miejsc w konkursach regionalnych, matematyczno-przyrodniczych, sportowych, ekologicznych, artystycznych i innych,*
 - *w 2007r., uczeń kl. VI został LAUREATEM WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU INTERDYSCYPLINARNEGO, a 2014r. LAUREATEM WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU JĘZYKA POLSKIEGO I HISTORII,*
 - *2009r. uczeń kl. VI został FINALISTĄ WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU INTERDYSCYPLINARNEGO, 2014r. FINALISTĄ WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU MATEMATYCZNO- PRZYRODNICZEGO,*
 - *w roku 2011-2014 kolejni już uczniowie szkoły podstawowej zdobyli STYPENDIUM PREZYDENTA MIASTA RYBNIKA,*
 - *w 2008r. uczniowie kl. V zdobyli I miejsce w CYBERIADZIE – w miejskim konkursie komputerowym,*
 - *w 2008r. przedstawiciele szkoły zdobyli II miejsca w Wojewódzkim konkursie przeglądów artystycznych - „KAROLINKA” 2010r., natomiast uczennica kl. II – w roku 2010 - nagrodę publiczności, a w 2012 II miejsce,*
 - *w 2013r. uczennica kl IV zdobyła wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym KANGUR, zaś w kategorii Beniaminek - ucz. kl. IV, W 2014r. powtórzono ten sukces i rozszerzyli o sukces ucz. kl. III w kat. Maluch*
 - *w roku 2012 przedstawiciele kl. VI zdobyli I i III miejsce w Międzyszkolnym konkursie „Savoir Vivre”, a 2014 ponownie I miejsce*
 - *w 2013r. uczennica klasy III zdobyła I miejsce w Międzyszkolnym konkursie z języka angielskiego „Młody Szekspir”, IV m. w gr. kl. IV-VI*
 - *w 2014r. zdobyliśmy I miejsce w miejskim konkursie matematyczno- przyrodniczym, a IV miejsca w konkursach Leśnym tropem i Rykomat*
- ❖ *jesteśmy organizatorami konkursów międzyszkolnych o zasięgu miejskim:*
 - *w 2015r. placówka była organizatorem III Międzyszkolnego konkursu wiedzy – „Mitologia na wesoło” z udziałem przedstawicieli rybnickich szkół podstawowych, w którym zdołyto I miejsce,*
 - *w 2013r. placówka zorganizowała Międzyszkolny konkurs wiedzy o Unii Europejskiej.*
 - *2014r.i 2015r. zdobyliśmy IV miejsce w siatkówce chłopców wśród szkół podstawowych*
 - *od 2014r. należymy do Rybnickiej Akademii Siatkówki Młodzieżowej,*
 - *2014r. pod patronatem MEN zdobyliśmy CERTYFIKAT SZKOŁY I PRZEDSZKOŁA W RUCHU*
 - *2015 pod patronatem MEN zdobyliśmy CERTYFIKAT WF z KLASĄ*

Na etapie przedszkolnym możemy pochwalić się następującymi osiągnięciami:

- ❖ *od 2011r. posiadamy odznakę dla projektu e-Twinning Year of forests*
- ❖ *w 2011r. zdobyliśmy certyfikat „Bezpieczne wakacje”*
- ❖ *w 2012r. uzyskaliśmy certyfikat „Dodaj język polski do ulubionych”*
- ❖ *od 2011r. posiadamy certyfikat „Wielki Bal Księżniczek Disneya”*
- ❖ *w 2012r. zdobyliśmy certyfikat „5 porcji warzyw, owoców lub soku”*

- ❖ *możemy poszczycić się certyfikatem „Bezpieczne Przedszkole” - Zdrowie oraz aktywność najmłodszych*
- ❖ *certyfikat programu logopedycznego „Wszystkie dzieci mówią poprawnie” uzyskaliśmy w 2013*
- ❖ *w 2013r. zdobyliśmy certyfikat programu „Usuwanie bariery w komunikacji zapobiegasz izolacji”*
- ❖ *w roku szkolnym 2012/2013 przedszkole stało się posiadaczem certyfikatu „Kubusiowi Przyjaciele Natury”*
- ❖ *2014r. zdobyliśmy liczne nagrody w konkursach plastycznych, I miejsce w konkursie literackim dot. Jana Pawła II*
- ❖ *2015r. nasi podopieczni zdobyli I miejsce z j. angielskiego*
- ❖ *2015r. przedszkolaki z P31 zdobyli liczne czołowe miejsca i nagrody w konkursach plastycznych.*

Ponadto nasze przedszkole:

- *od 4 lat uczestniczy w programie profilaktyczno – zdrowotnym Aquafresh*
- *od 3 lat realizuje także program profilaktyczno – zdrowotny „Mamo, tato, wolę wodę”*
- *od kilku lat w ramach współpracy z wychowawcą i uczniami kl. I organizujemy Olimpiadę sportową 6-latków*

Wspomagając program wychowawczy zwrócimy uwagę na wykształcenie w dziecku wartości służących rozszerzeniu myślenia o potrzeby drugiego człowieka, rodziny oraz bliższej i dalszej rzeczywistości, czyli: **REGIONU, OJCZYZNY, KONTYNENTU.**

Realizacja tych zamierzeń sprzyjać będzie rozwojowi i promowaniu jednostki, jego umiejętności /uzdolnień w otaczającym świecie, a także wdrażanie zasad przestrzegania praw dziecka i obywatela.

II. NADRZĘDNE CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

1. Uczenie podstawowych zasad demokracji i samorządności.
2. Wpajanie poczucia szacunku dla narodowej, rodzinnej i regionalnej tradycji, kultury.
3. Uwrażliwienie na piękno mowy ojczystej.
4. Tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta.
5. Wzmacnianie więzi ze środowiskiem rodzinnym i społecznym; wyrabianie u dzieci samodzielności oraz umiejętności działania na rzecz innych.
6. Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła.
7. Uświadomienie złożoności otaczającego świata i czyhających zagrożeń.
8. Kształtowanie postaw asertywnych.
9. Wpajanie podstawowych zasad moralnych, np. tolerancji, uczciwości, sprawiedliwości, odpowiedzialności i stwarzanie sytuacji, w których dzieci będą mogły wykazać się właściwą postawą dającą olbrzymią satysfakcję.
10. Wpajanie i przestrzeganie zasad dobrego wychowania, kultury osobistej, szacunku do pracy innych ludzi, mienia społecznego.
11. Uczenie poszanowania odrębności drugiego człowieka, tolerancji dla odmiennego myślenia, uświadomienie konieczności samoakceptacji, umiejętności współpracy z innym.

12. Wyrabianie takich cech charakteru jak: życzliwość, koleżeństwo, pracowitość, obowiązkowość, odpowiedzialność, wytrwałość.
13. Wdrażanie dzieci do przestrzegania norm regulujących współżycie - kształtowanie pozytywnych wzorców postępowania, angażowanie dzieci nieśmiałych, wyrażanie dezaprobaty w przypadkach zachowań egoistycznych oraz obojętności wobec problemów innych osób.
14. Rozwijanie umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu.
15. Uświadczenie dzieciom ich praw i obowiązków.
16. Uczenie dobrej organizacji pracy, procesu uczenia się.
17. Wdrażanie do pracy nad sobą, kształtowanie umiejętności wyciągania wniosków z własnych błędów.
18. Lansowanie aktywnego i zdrowego trybu życia, podnoszenie sprawności fizycznej wśród uczniów, zwiększenie wiedzy w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich.
19. Kształtowanie szacunku do otaczającego świata, promowanie zachowań proekologicznych.
20. Nagradzanie właściwych postaw dzieci i ich osiągnięć na każdym szczeblu działalności placówki.

III. GŁÓWNE CELE WSPÓŁPRACY PRZEDSZKOLA I SZKOŁY

1. Zapoznanie dzieci w wieku przedszkolnym z warunkami szkoły.
2. Integracja ze środowiskiem szkolnym.
3. Umożliwienie aktywnego udziału w życiu przedszkola i szkoły.
4. Zdobywanie nowych doświadczeń i poznawanie sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
5. Adaptacja do środowiska szkolnego, zaspokajanie potrzeb psychicznych.
6. Stworzenie możliwości poznania przez dzieci przedszkolne nowych, starszych kolegów oraz nauczycieli pracujących w szkole.
7. Dostarczanie uczniom radości z pełnienia roli opiekuna przedszkolaka, ukazywanie wzorów ucznia.
8. Wzbogacanie warsztatu pracy przez współpracę nauczycieli zespołu szkolno-przedszkolnego.

IV. PLAN WSPÓŁPRACY SZKOŁY PODSTAWOWEJ Z PRZEDSZKOLEM

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna
1. Współdziałanie nauczycieli przedszkola i szkoły.	• nawiązanie kontaktów z nauczycielami • ustalenie terminów wzajemnych kontaktów	wrzesień 2015	nauczyciele ZSzP 15

2. Udział starszych grup przedszkolnych w akcji promującej bezpieczeństwo dzieci na drogach „ Pierwszaku! Noś odבלski na plecaku! ”	• spotkanie z funkcjonariuszami policji lub straży miejskiej • pogadanka na temat zagrożeń komunikacyjnych z udziałem pie-szych • kurs pierwszej pomocy prowadzony przez przedstawicieli OSP	październik 2015	L. Brachaczek B. Berger M. Watała M. Ślosarek J. Hanak A. Hajnce M. Fukała
3. Wprowadzenie dzieci w problematykę szkolną „ Szkoła co to takiego? ”	• udział dzieci 6 - letnich w ślubowaniu klas I • zapoznanie dzieci przedszkolnych ze szko-łą (sale lekcyjne, świetlica, sala gimnastyczna)	październik 2015 listopad 2015	L.Brachaczek M. Watała
4. Przełamywanie barier psychicznych, zaspakajanie potrzeb poznawczych.	• zaproszenie nauczyciela klasy I wraz z dziećmi na "Jasełka" w Przed-szkolu, wspólne śpie-wanie kolęd. • udział dzieci przed-szkolnych w zajęciach lekcyjnych	styczeń 2016 marzec /kwiecień 2016	nauczyciele ZSzP 15
5. Poznajemy bohaterów książek dla dzieci z bi-blioteki szkolnej, zaspokajanie potrzeb poznawczych dzieci, „ W świecie książek ”.	• wizyta w bibliotece szkolnej czytanie frag-mentów baśni przez dzieci z starszych klas zaproszonym przed-szkołakom.	w ciągu roku 2015/2016	A. Kaczmarczyk M. Fukała M. Grzegorzek
6. Integrowanie przed-szkołaków z uczniami.	• Olimpiada sportowa pierwszaków i sześćio-latków w ramach progr. <i>Szkoła i Przedszkole w ruchu.</i>	kwiecień 2016	A. Kasperska L.Brachaczek M. Watała M. Fukała A. Hajnce
7. Świetlica w szkole.	• Zapoznanie dzieci z działalnością świetlicy szkolnej, wspólne za-bawy integracyjne, konkurs plastyczny, przedstawienie teatral-ne	maj 2016	B. Fizia M.Grzegorzek L.Brachaczek M. Watała

8. Będę pierwszakiem.	• „Będę uczniem’ –udział w pierwszej lekcji , zapoznanie z wyglądem sali lekcyjnej, podjęcie zadań edukacyjnych proponowanych przez nauczyciela. Zapoznanie z nauczycielem, który w przyszłym roku szkolnym będzie wychowawcą klasy I.	czerwiec 2016	M. Fukała A. Hajnce J.Hanak
-----------------------	--	------------------	-----------------------------------

V. TREŚCI WYCHOWAWCZE ŚCIEŻEK EDUKACYJNYCH, PRZEDMIOTÓW NAUCZANIA OKREŚLONE W PROGRAMIE WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO I PROGRAMIE NAUCZANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ

1. ETAP EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

Zadania główne	Normy postępowania	Zadania szczegółowe
Bądź kulturalny Chcę być sobą *Wyrażanie siebie w różnorodny sposób (werbalnie i niewerbalnie) podczas komunikowania się z innymi ludźmi, przekazywanie swoich uczuć, przeżyć w sposób społecznie akceptowany. * Rozpoznawanie i nazywanie emocji negatywnych i pozytywnych. *Próbowanie przezwyciężania nieśmiałości w kontaktach z innymi.	- używaj form grzecznościowych: proszę, dziękuję, przepraszam - nie mów z pełnymi ustami, - okazuj szacunek dorosłym, starszym osobom, - pamiętaj o kulturalnym zachowaniu w trakcie powitań i pożegnań (dzień dobry, do widzenia), - bądź miły dla innych osób (kolegów i dorosłych), - dbaj o porządek wokół siebie (nie śmieć, sprzątaj po zabawie), - słuchaj, kiedy inni mówią, mów kiedy inni słuchają. Sukces potrafi właściwie przyjmować pochwały i krytykę. *potrafi mówić o rzeczach miłych, wyraża krytykę dla zachowań negatywnych. *umie w sposób właściwy przekazać swoje zdanie, wyrazić opinię, *prawidłowo rozumie pojęcie nagrody- (wykorzystujemy wzmocnienie pozytywne oraz postępujemy w myśl zasady „brak nagrody to kara”.) *bierze udział w uroczystościach przedszkolnych,	- samodzielne podejmowanie prostych obowiązków w domu i w przedszkolu - sprzątanie swoich zabawek, układanie książek, opieka nad swoim zwierzątkiem - uwrażliwienie dzieci na potrzeby innych członków rodziny - spokojne i ciche zachowanie podczas gdy inni odpoczywają, opiekowanie się osobami chorymi, starszymi - uczenie się używania zwrotów grzecznościowych w określonych sytuacjach (dzień dobry, do widzenia, proszę, dziękuję, przepraszam) - dostarczenie dzieciom wzorców właściwego zachowania się (postawa nauczycielki, postacie z literatury, itp.) - utrwalenie nawyków kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych (w sklepie, autobusie, kinie) - poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów - uczenie się mówienia miłych słów oraz dziękowania innym za te słowa - rozmawianie z dziećmi na temat prostych przepisów savoir-vivre'u, stosowanie ich w sytuacjach codziennych - szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie ich na wyznaczone miejsce - opanowanie umiejętności kulturalnego jedzenia (np. nie mówienie z pełnymi ustami, używanie serwetki, itp.) - przyzwyczajanie dzieci do przestrzegania zasad dotyczących utrzymywania porządku i szanowania zieleni w najbliższym otoczeniu (papierki wrzucamy do kosza, nie deptamy trawników i skwerków, nie niszczymy drzew, krzewów) *Systematycznie prowadzimy rozmowy, wyjaśniamy, wymieniamy zdania i przedstawiamy argumenty dotyczące własnych ocen i odczuć, uczymy liczenia się z odczuciami drugiej osoby- zabawy dramatyczne, *sytuacje edukacyjne, podczas których omawiamy zachowania bohaterów literackich, *burza mózgów,

	*potrafi pokonać treść	*wykorzystanie metod i technik pozwalających rozładować stres i napięcie w sposób społecznie akceptowany: relaksacja przy muzyce, mandale, fingerpainting, automasaż, Ruch Rozwijający W. Sherborne, *prezentowanie własnych umiejętności na forum publicznym- uroczystości dla bliskich
Bądź kole -żeński - Chcę poznać reguły życia w grupie Przestrzeganie norm i zachowań regulujących współżycie w grupie i gwarantujących dzieciom dobre samopoczucie w przedszkolu, *Okazywanie pomocy dzieciom słabszym i młodszym czy nowo przybyłym. Naturalne traktowanie dzieci z defektami rozwojowymi. *Szanowanie autonomii i indywidualności *Podejmowanie i realizowanie różnych działań zespołowych, wspólne rozwiązywanie problemów. *Coraz sprawniejsze obsługiwanie siebie. *Integrowanie się i komunikowanie w grupie i poza nią.	zgodnie baw się z kolegami, - szanuj cudzą własność, - dziel się z innymi tym co masz, - nie bądź zawzięty w kontaktach z innymi, - nie wyrządzaj krzywdy innym, - nie rób drugiemu, co tobie nie miłe (nie wyśmiewaj się, nie przedrzeźniaj, nie przezywaj), - pomagaj tym, którzy tej pomocy potrzebują Sukces rozumie konsekwencje łamania przyjętych umów, *jest odpowiedzialny za swoje zachowanie, *umie przeprosić w przypadku wyrządzenia komuś krzywdy, *rozdziela prawdę, fałsz, fantazję, kłamstwa w utworach literackich i w sytuacjach codziennych, przewiduje skutki złego postępowania, wyciąga wnioski, * posiada nawyk witania się z kolegami, innymi osobami, *zgodnie bawi się z kolegami, nie wyrządza nikomu krzywdy, *umie się podzielić z kolegami zabawką, słodyczami, kanapką, *okazuje pomoc dzieciom* słabszym, bierze pod uwagę potrzeby innych, *potrafi działać w zespole, *podejmuje działania konstruktywne na rzecz grupy, *potrafi w sposób godny przyjąć porażkę, *potrafi sprawnie się rozebrać i ubrać, dokładnie wyciera obuwie, wiąże sznurowadła na kokardkę, sprawnie zasuwa suwaki, zapina guziki, samodzielnie dobiera materiały do zajęć, sprząta po	- zawieranie umów z dziećmi dotyczących właściwego zachowania w przedszkolu, konsekwentne ich przestrzeganie - interesowanie się wytworami swoich kolegów, dostrzeganie wysiłku włożonego w ich powstanie, poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów - rozumienie, że inni mają takie same potrzeby jak ja: uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek, spożywania słodyczy (w związku z tym dzielenie się nimi) - uczenie się właściwego zachowania podczas rozwiązywania zaistniałego konfliktu - używanie zwrotów grzecznościowych, korzystanie z pomocy i doradztwa nauczycielki, zrozumienie tego, co przeżywają inni - słuchanie kolegów pełniących dyżur w grupie, podporządkowywanie się ich poleceniom i uwagom - wyrabianie nawyku uprzejmego witania się z kolegami spotkanymi w szatni lub na podwórku (mówienie dzień dobry, skinienie ręką, itp.) - sprawianie radości choremu koledze przez: wspólne napisanie listu, przygotowanie upominku, odwiedzin - dostrzeganie i przeciwstawianie się przejawom samolubstwa, okrucieństwa, przezywania, dokuczania (rozumienie przeżyć z tym związanych) - sprawianie radości innym dzieciom przez składanie życzeń imieninowych, urodzinowych, wykonywanie dla nich upominków - opiekowanie się nowymi kolegami oraz tymi, którzy tej pomocy potrzebują (rozumienie ich zagubienia i nieporadności) * utworzenie kodeksu przedszkolaka lub zawarcie kontraktu z dziećmi, „podpisanie” go, przestrzeganie go, *ustalamy normy i reguły życia w grupie, uczymy ich przestrzegania, *stosowanie systemu nagród: uśmiechy, naklejki z odpowiednimi napisami: „ładnie sprzątam”, „pomagam innym”, „dzielę się” itp., czerwone i czarne serduszka, koraliki do słoiczków, czerwone i zielone kartki, *stwarzanie sytuacji edukacyjnych, rozmowy, działanie własnym przykładem, historyjki obrazkowe, literatura dziecięca, *sytuacje problemowe rozwiązywane z podziałem na grupy, *spacery, wycieczki, działanie przykładem z literatury, sytuacje wychowawcze, *uczestniczenie w zabawach, ćwiczeniach i tańcach integracyjnych, dających poczucie przynależności do grupy, *okazywanie radości i przeżyć w sytuacjach zacieśniających więzi emocjonalne, wzmacniające pozycję dziecka w grupie-uroczyste obchodzenie urodzin, wykonywanie drobnych upominków dla kolegów-albumy

	zakończeniu pracy, podejmuje się dyżurów	
Kontroluj swoje zachowanie - Chce poznać świat i ludzi *Rozpoznawanie i nazywanie uczuć i potrzeb innych ludzi w różnych sytuacjach. *Szanowanie cudzej własności oraz efektów i wytworów cudzej pracy. *Rozumienie roli członków rodziny, docenianie wagi rodziny w życiu każdego człowieka, okazywanie miłości, szacunku i przywiązania swoim bliskim, respektowanie ich potrzeb. *Podejmowanie prostych prac na rzecz najbliższego otoczenia.	- unikaj krzyku, kłótności, - przestrzegaj zawartych umów, reguł, - oceniaj zachowanie, a nie osoby, - wyrażaj swoje emocje w sposób kontrolowany, - korzystaj z pomocy dorosłych w trudnych sytuacjach, - ciesz się z sukcesów, przyjmuj z godnością porażki, - wystrzegaj się kłamstwa, - odróżniaj dobro od zła, - mów o swoich uczuciach (odczuciach) Sukces *potrafi w sposób czytelny określić swoje uczucia, *rozumie, że wyrażanie werbalne uczuć jest potrzebne w celu rozładowania napięć pomiędzy ludźmi, *rozumie, że inni mają prawo wyrażać swoje uczucia, *szanuje zabawki, nie niszczy książek, odkłada wszystko na miejsce, nie niszczy prac innych dzieci, nie wyraża się o nich w sposób niepozytywny, *wykonuje obowiązki w domu rodzinnym, *potrafi spontanicznie pomagać innym i ma z tego powodu satysfakcję, *potrafi przygotować niespodziankę dla bliskich, *rozumie konieczność dbania o czystość środowiska naturalnego,	- ustalenie reguł i norm życia w grupie, przestrzeganie ich: - zgodnego zachowania się podczas zabaw - kulturalnego włączania się do zabaw kolegów - korzystania ze sprzętu i zabawek - mądrego rozwiązywania zaistniałych konfliktów - porozumiewania się umiarkowanym głosem - przestrzeganie zasad podporządkowania się dyżurnym np. łazienka, sala - ponoszenie konsekwencji łamania przyjętych umów - reagowanie na umówione sygnały np. sygnał kończący zabawę - uczenie dzieci właściwego zachowania w stosunku do innych (nie stosujemy obraźliwych słów) - uczenie dzieci umiejętności określania swoich uczuć, wyrażania swoich oczekiwań w sposób zrozumiały dla innych - zapoznanie z bezpiecznymi sposobami rozładowywania emocji nie wyrządzając krzywdy innym (np. gryzienie po kartce, zgniatanie gazety, darcie papieru) - poznawanie wzorców właściwego zachowania (postawa nauczyciela, postacie z literatury) - uczenie właściwego przyjmowania pochwał i krytyki - poszukiwanie sposobów nagradzania sukcesów innych - udział w inscenizacjach dziecięcych z wykorzystaniem literatury: - rozróżnianie prawdy, fałszu, fantazji, kłamstwa w utworach literackich i w sytuacjach codziennych - podejmowanie prób oceny i ocenianie postępowania bohaterów bajek i opowiadań - układanie zakończeń historyjek obrazkowych, przewidywanie skutków złego postępowania, wyciąganie wniosków - rozumienie konsekwencji kłamstwa dla siebie i innych - podejmowanie oceny postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach - włączanie zabaw dramatycznych jako element bloku integracyjnego określającego samopoczucie dziecka - systematyczne prowadzenie rozmów, wyjaśnień, wymiany zdań i przedstawienie argumentów dotyczących własnych ocen i odczuć, liczenie się z odczuciami drugiej osoby - uczenie się mówienia o rzeczach miłych, wyrażanie dezaprobaty dla zachowań negatywnych *sytuacje edukacyjne z wykorzystaniem literatury dziecięcej, historyjki obrazkowe, opowiadania nauczyciela, występowanie opowiadań dzieci, drama, różne formy teatralne. *rozmowy, samodzielne doświadczenia i przeżycia dzieci, opowiadanie o nich, *odpowiadanie na pytanie: „jak się z tym czujesz?” *współudział w przygotowaniu uroczystości rodzinnych- Dzień Mamy i Taty, Dzień Babci i Dziadka, opłatek wigilijny, itp. *pełnienie roli gospodarza wobec gości odwiedzających przedszkole, *udział w akcji „sprzątanie świata”

Dbaj o bezpieczeństwo *Znajomość zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach, np. w sali podczas zabaw i zajęć, w ogrodzie przedszkolnym, na spacerach i wycieczkach, *Dostrzeganie sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu, *Zachowanie ostrożności w nieznanym środowisku społecznym, w kontaktach z obcymi ludźmi, *Znajomość elementarnych zasad i znaków ruchu drogowego. Stosowanie wiedzy w praktyce. *Reagowanie i zgłaszanie nauczycielce sytuacji zagrażających bezpieczeństwu innych dzieci, np. niebezpieczne zabawy, oddalanie się od niebezpiecznych przedmiotów, roślin, zepsuta zabawka grożąca skaleczeniem.	- nie oddalaj się od grupy z miejsca zabaw - nie próbuj nieznanych ci produktów i potraw nieznanego pochodzenia, - informuj dorosłych o swoich dolegliwościach (skaleczenie, złe samopoczucie), - pamiętaj swój adres zamieszkania, - unikaj niebezpiecznych zabaw i zachowań, - zachowaj ostrożność w kontaktach z obcymi, - nie zbliżaj się do nieznanych zwierząt, - przestrzegaj zasad ruchu drogowego dla pieszych. Sukces * uważnie porusza się po budynku oraz w ogrodzie przedszkolnym, * wie, że nie wolno oddalać się z określonego miejsca, * przestrzega zakazu zabawy urządzeniami elektrycznymi, * unika zabawy ogniem, * rozumie zakaz brania do rąk nieznanymi przedmiotów, roślin, * nie próbuje nieznanych produktów, nie przyjmuje żadnych cukierków od nieznanym, * nie zbliża się do nieznanym zwierząt, * zna swoje imię i nazwisko, adres zamieszkania, * zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi, * informuje dorosłych o swoich dolegliwościach, złym samopoczuciu,	- cykliczne spotkania z policjantem: "Bądź ostrożny na drodze", "Obcy niebezpieczny", "Policjant moim przyjacielem", "Bezpieczna zima", "Bezpieczne wakacje" - ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu (sala, teren) oraz na wycieczkach - przestrzeganie zakazu spożywania produktów nieznanego pochodzenia (owoce, rośliny, grzyby, słodczyce otrzymywane od obcych) - omówienie sposobu postępowania w razie złego samopoczucia, skaleczenia, określonej dolegliwości - zapamiętanie własnego imienia i nazwiska oraz adresu zamieszkania - w toku zajęć scenek rodzajowych, dramy poznanie konsekwencji niebezpiecznych zabaw i zachowań - poznanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu - oglądanie slajdów, filmów o właściwym zachowaniu w ZOO - spotkanie z weterynarzem - omówienie zachowań zwierząt, gdy: zwierzę jest zdenerwowane, boi się, gdy jest chore - rozumienie przestrzegania zasad kodeksu drogowego dla pieszych - dostarczenie wzorców właściwego zachowania na ulicy (wycieczki na skrzyżowanie, filmy edukacyjne, książki) - Zorganizowanie quizu "Umiem się bezpiecznie poruszać po drodze" - Konkurs plastyczny "Jak dbam o swoje bezpieczeństwo" - omawianie sytuacji zagrażających dzieciom, ustalenie jasnych zasad korzystania z urządzeń na placu przedszkolnym, przestrzeganie kontraktów grupowych, *spotkania z policjantem, strażnikiem miejskim, lekarzem, weterynarzem, *dostarczanie dzieciom wzorców zachowania- filmy edukacyjne, teatrzyki, pogadanki, scenki dramatowe, *wycieczka na skrzyżowanie, pokaz właściwego zachowania się na ulicy, *poznanie zasad przebywania w środowisku naturalnym- las, wycieczki, spacer, ocenianie zachowań pod względem bezpieczeństwa swojego i innych
Dbaj o swoje zdrowie	- nie krzycz, mów umiarkowanym głosem, - często korzystaj z pobytu na świeżym powietrzu, hartuj swój organizm, - ubieraj się odpowiednio do temperatury, - zjadaj przygotowane dla ciebie posiłki, - pamiętaj o korzystaniu z zabiegów higienicznych, - zasłaniaj nos i usta przy	- Dostarczanie dzieciom wzorców właściwego zachowania w różnych sytuacjach (E. Burakowska "Cicho... głośno") - Czynne uczestnictwo dzieci w zabawach organizowanych przez nauczycielkę (zabawy ruchowe, zestawy ćwiczeń gimnastycznych, spacer, wycieczki, pobyt na świeżym powietrzu) - Uczenie się umiejętności dokonywania wyboru odpowiedniego ubrania stosownie do pogody (wykorzystanie pomocy dydaktycznych "Ubięram się sam") - Kształtowanie nawyku zjadania śniadania - Systematyczne mobilizowanie dzieci do stosowania zabiegów higienicznych oraz mycia rąk przed posiłkami i po wyj-

	kichaniu i kasłaniu, - nie obawiaj się wizyty u lekarza, - mów o tym, czego się boisz, - unikaj hałasu.	ściu z ubikacji · Rozumienie potrzeby wizyt kontrolnych u lekarza pediatry oraz stałego kontrolowania i leczenia zębów - spotkania z lekarzem, wizyta w gabinecie stomatologicznym · Stosowanie w zajęciach różnych form sprzyjających zrozumieniu potrzeb własnych i kolegów (drama, pedagogika zabawy, itp.) · uświadamianie dzieciom konieczności spożywania owoców i warzyw jako źródła witamin (poprzez spożywanie posiłków w przedszkolu, zajęcia dydaktyczne, zajęcia gospodarcze, hodowle prowadzone w kąci przyrody, filmy edukacyjne itp.) · udział dzieci w konkursach dotyczących zdrowia, np. "Wiem wszystko o zdrowiu", "W zdrowym ciele zdrowy duch" oraz ich organizowanie w przedszkolu np. "Biały ząbek"
Poznaj swoje tradycje rodzinne i narodowe - Chcę być wartościowym człowiekiem, kochać moich bliskich i to wszystko, co mnie otacza. *Odkrywanie, rozróżnianie, nazywanie pozytywnych cech charakteru. *Eliminowanie zachowań agresywnych w stosunku do innych dzieci. *Okazywanie uczuć miłości i szacunku w stosunku do rodziny. *Dostrzeganie piękna przyrody w różnych porach roku, wczuwanie się w nastrój panujący w przyrodzie wywołany pogodą, pora dnia, krajobrazem. *Rozumienie roli książki w życiu człowieka. *Interesuje się różnorodnością i bogactwem naszego kraju, jego historią, osiągnięciami, jest dumne z bycia Polakiem, szanuje symbole narodowe.	- kultywuj tradycje swojej rodziny - rozmawiaj z rodzicami o ich pracy - pamiętaj o uroczystościach rodzinnych - bądź dumny z kraju, w którym mieszkasz - szanuj język ojczysty i tradycje narodowe - poznaj piękno swojego kraju, regionu, miasta Sukces nazywa pozytywne cechy charakteru, koleżeńskość, życzliwość, uprzejmość, tolerancja. *wie, co to znaczy być koleżeńskim, życzliwym, uprzejmym, tolerancyjnym, *potrafi być odpowiedzialne za swoje zachowanie, *potrafi przyznać się do błędu, *potrafi dostrzec negatywne zachowania, *potrafi zadośćuczynić i przeprosić za popełnioną krzywdę, *potrafi hamować odruchy agresji, przestrzega zasad i kontraktu, *umie okazywać uczucia miłości i szacunku w stosunku do rodziny, *samodzielnie podejmuje proste obowiązki w domu i w przedszkolu, sprzątanie swoich zabawek, układanie książek itp. *dostrzega związek człowieka	· pobudzanie ciekawości do interesowania się historią i tradycjami swojej rodziny · wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez udział rodziców i dziadków w uroczystościach organizowanych w przedszkolu, zajęciach otwartych, festynach. · wykonanie drzewa genealogicznego swojej rodziny · prowadzenie rozmów i zajęć dotyczących poznawania pracy zawodowej rodziców i dziadków, zapraszanie przedstawicieli na zajęcia do przedszkola · realizowanie tematów kompleksowych dotyczących poznawania zawodów: np. strażaka, policjanta, lekarza, policjanta, nauczyciela · w trakcie zajęć oraz przy każdej nadarzającej się okazji uświadamianie dzieciom ich przynależności narodowej - jesteśmy Polakami, mówimy po polsku, rozumiemy znaczenie słowa ojczyzna · zapoznanie dzieci z barwami narodowymi, godłem i hymnem Polski · pomaganie w orientowaniu się na mapie Polski *sytuacje edukacyjne, utwory literackie, scenki dramatyczne, bajki terapeutyczne, *eliminowanie przejawów złośliwości, drwin poprzez rozmowy, słuchanie utworów literackich, teatryki interaktywne, ocenianie postaw bohaterów, uzasadnianie swoich ocen. *zabawy tematyczne- przyjmowanie w zabawach pozytywnych postaw obserwowanych w otoczeniu lub zaczerpniętych z literatury, *bajki terapeutyczne, zabawy przeciwko agresji, rozmowy, zakaz przynoszenia do przedszkola militarnych zabawek, zakaz celowania do siebie, zakaz słownej agresji, *wykonywanie prac plastycznych inspirowanych porą roku, nastrojem, *słuchanie muzyki wesołej, smutnej, określanie jej charakteru, *oglądanie albumów, encyklopedii, wyszukiwanie informacji na interesujące tematy, czytanie ich. *sytuacje edukacyjne: „Moja Ojczyzna”, „Warszawa stolicą Polski”, edukacja regionalna: legendy krakowskie, stroje ludowe, rzemiosło artystyczne, tańce regionalne, itp.

	z przyrodą, *wie, że książka jest źródłem wiedzy, szanuje ją, *potrafi określić swoje miej- sce w świecie: jestem Pola- kiem, mieszkam w Polsce, mówię po polsku.	
--	---	--

1. ETAP EDUKACYJNY KL. I – III

Edukacja wczesnoszkolna w klasach I-III

Kształcenie na tym etapie jest łagodnym przejściem dziecka z edukacji wczesnoszkolnej do nauczania przedmiotowego w kl. IV-VI szkoły podstawowej. **Wg nowej podstawy programowej oprócz opisu zestawu celów kształcenia i wynikających z nich ogólnych zadań szkoły wyodrębniono wykaz wiadomości i umiejętności ucznia kończącego klasę I i ucznia kończącego klasę III.**

Niniejsze działania mają na celu podkreślenie ciągłości procesu edukacji rozpoczętego w przedszkolu i kontynuowanego w szkole podstawowej. Chodzi o uwzględnienie możliwości rozwojowych ucznia kl. I, a także o właściwe rozmieszczenie treści nauczania w ramach I etapu edukacyjnego rozłożonego na 3 lata. W nowym ramowym szkolnym planie nauczania dla kl. I-III przewidziano 60 godz. edukacji (kl. I-20 godz., kl. II – III po 21 godz.), 6 godz. religii , 3 godz. do dyspozycji dyrektora szkoły- wszystkie realizowane w tygodniowym trzyletnim okresie nauczania. Zatem wiadomości i umiejętności zdobywane przez ucznia w klasie I będą powtarzane , pogłębiane i rozszerzane w kl. II i III. Zakres wiadomości i umiejętności , jakimi ma dysponować ucz. kończący kl. III ustalają przeciętne możliwości dziecka i jednocześnie stanowią bazę wyjściową do nauki w kl. IV-VI.

Edukacja wczesnoszkolna wspomaga rozwój intelektualny, emocjonalny, społeczny, etyczny, fizyczny i estetyczny dziecka 6 i 7- letniego, uczęszczającego do szkoły. Zajęcia mają charakter zintegrowany połączone z zabawą są prowadzone przez nauczyciel a wg ustalonego planu, dostosowane do czas realizacji, przerw i aktywności uczniów.

Nauczyciel- wychowawca (nauczyciele) uклада(ją) dzienne i tygodniowe plany zajęć w taki sposób, aby zachować ciągłość nauczania i doskonalenia podstawowych umiejętności i wiedzy.

Organizując proces dydaktyczno- wychowawczy, w każdym dniu organizują zajęcia ruchowe, w których łączny czas tygodniowy wynosi, co najmniej 4 godz. W obecnym roku szkol. 2015/2016 ucz. kl. I i II oraz IV w ramach dotacji państwowej otrzymali darmowe podręczniki.

2. Cele edukacji wczesnoszkolnej w kl. I-III

Nadrzędnym celem kształcenia i wychowania na etapie edukacji wczesnoszkolnej jest ukształtowanie systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych dziecku do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki w klasach IV-VI szkoły podstawowej, a w szczególności:

- realizowaniu programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się,
- respektowaniu trójpodmiotowości oddziaływań wychowawczych i kształcących:
uczeń – szkoła - dom rodzinny,
- rozwijaniu predyspozycji i zdolności poznawczych dziecka,
- kształtowaniu u dziecka pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijaniu ciekawości w poznawaniu otaczającego świata i w dążeniu do prawdy,
- poszanowaniu godności dziecka; zapewnieniu dziecku przyjaznych, bezpiecznych i zdrowych warunków do nauki i zabawy w działaniu indywidualnym i zespołowym; rozwijaniu samodzielności oraz odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie;

ekspresji plastycznej, muzycznej i ruchowej; aktywności badawczej, w tym działalności twórczej,

- wyposażeniu dziecka w umiejętność czytania i pisanie, w wiadomości i sprawności matematyczne potrzebne w sytuacjach życiowych i szkolnych oraz przy rozwiązywaniu problemów,
- dbałość o to, aby dziecko mogło nabywać wiedzę i umiejętności potrzebne do rozumienia świata, w tym zagwarantowanie mu dostępu do różnych źródeł informacji i możliwości korzystania z nich,
- sprzyjaniu rozwojowi cech osobowości dziecka koniecznych do aktywnego i estetycznego uczestnictwa w życiu społecznym.

Cele ogólne wymagają, aby proces dydaktyczno- wychowawczy w kl. I-III był zintegrowany pod względem treści i metod nauczania i dawał możliwości wielostronnego działania.

Należy w toku procesu dydaktyczno-wychowawczego ukazać uczniom świat jako zintegrowaną całość, przybliżyć metody aktywnego poznawania rzeczywistości, czynić dziecko podmiotem zabiegów edukacyjnych zintegrowanych wokół jego osoby.

3. ETAP EDUKACYJNY KL. IV-VI

1. Począwszy od II etapu edukacyjnego, szkoła realizuje blok przedmiotowy o charakterze wychowawczo – edukacyjnym. Realizacja zintegrowanych treści i umiejętności z różnych dziedzin wiedzy i życia następuje w toku jednolitych zajęć edukacyjnych.

2. Na tym poziomie edukacji wprowadza się ścieżki edukacyjne o charakterze wychowawczo-dydaktycznym:

- a) edukacja prozdrowotna
- b) edukacja ekologiczna
- c) edukacja czytelnicza i medialna
- d) wychowanie do życia w społeczeństwie poprzez:
 - wychowanie do życia w rodzinie,
 - wychowanie regionalne (dziedzictwo kulturalne w regionie, kraju, patriotyzmu lokalnego)
 - wychowanie patriotyczne i obywatelskie.

3. Dyrektor szkoły odpowiedzialny jest za uwzględnianie problematyki ścieżek edukacyjnych w szkolnym zestawie programów nauczania.

4. Za realizację ścieżek edukacyjnych odpowiedzialni są nauczyciele wszystkich przedmiotów, którzy do własnego programu włączają treści danej ścieżki. Częściowej realizacji tych ścieżek można dokonać w czasie odrębnych, modułowych, kilkugodzinnych zajęć (zgodnie z organizacją pracy szkoły).

- a) Wszyscy nauczyciele odpowiedzialni są za rozwój języka w mowie i piśmie, w reprezentowanych przez nich specjalności.

Cele edukacyjne szkoły na etapie klas IV - VI

1. Stworzenie uczniom sprzyjających warunków do nabywania wiedzy i umiejętności.
2. Stworzenie poczucia bezpieczeństwa w podejmowaniu decyzji, warunków sprzyjających rozwojowi zainteresowań własnych oraz warunków umożliwiających promowaniu uczniów uzdolnionych.
3. Uczenie życia i aktywności w grupie rówieśników oraz społeczności szkolnej.

4. Uczenie rozpoznawania czynników mających wpływ na zdrowie, samopoczucie, bezpieczeństwo, rozwój człowieka (rozbudzanie motywacji do działań prozdrowotnych).
5. Uczenie wytrwałości, zaradności i kształcenie hartu ducha.
6. Powyższe zadania szkoła wypełnia organizując edukację w ramach przyjętego programu wychowawczego oraz w ramach przedmiotów:
 1. Język polski
 2. Historia i społeczeństwo
 3. Matematyka
 4. Przyroda
 5. Muzyka
 6. Plastyka
 7. Zaj. techniczne
 8. Język obcy - angielski
 9. Wychowanie fizyczne
 10. Zaj. komputerowe
 11. Religia
 12. Godzina z wychowawcą

Dla zrealizowania podstawy programowej w kl. IV-VI powinno wystarczyć w II etapie edukacji 77 godz. , lecz tygodniowy wymiar godz. wynosi: 25+26+28, co daje 79. Ponieważ wymiary są sztywne ich wyliczenie sprawia, że w każdym tygodniu zyskujemy 2 godz., które przeznaczamy na wybrane zaj. edukacyjne.

4. Ścieżki edukacyjne

Treści ścieżek edukacyjnych uwzględniają najistotniejsze współczesne potrzeby z zakresu kształcenia i wychowania, których realizację powierza się wszystkim nauczycielom.

A. Edukacja prozdrowotna

- a) szkoła ułatwia nabywanie umiejętności dbania o swoje zdrowie w ramach opracowanego i zatwierdzonego programu profilaktyki i programów organizowanych przez instytucje wspierające pracę wychowawczą szkoły
- b) umożliwia poznawanie zagrożeń cywilizacyjnych oraz nabycia umiejętności właściwego zachowania się w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, zagrażającymi życiu lub zdrowiu
- c) właściwej organizacji zajęć i celowych działań w zakresie szeroko pojętej profilaktyki zdrowia społecznego, fizycznego, psychicznego
- d) szkoła zwiększa wiedzę uczniów w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie
- e) kształtuje w młodych ludziach postawę asertywną.

B. Edukacja ekologiczna:

- a) szkoła kształtuje wrażliwość na problemy środowiska,
- b) ukazuje zależności stanu środowiska od działalności człowieka,
- c) ukazuje pozytywne i negatywne aspekty ingerencji człowieka w środowisku
- d) mobilizuje uczniów i ich rodziców w realizacji zadań służących ochronie środowiska naturalnego.

C. Edukacja medialna i czytelnicza:

- a) szkoła przygotowuje do samodzielnego poszukiwania potrzebnych informacji i do właściwego ich odbioru w mediach, wykorzystania w praktyce,
- b) rozwija i utrwała zainteresowanie, potrzeby i nawyki czytelnicze z uwzględnieniem indywidualnych uzdolnień uczniów,
- c) wykształca umiejętności samodzielnego korzystania ze zbiorów bibliotecznych,
- d) przygotowuje do rozpoznawania różnych komunikatów medialnych i rozumienia języków mediów.

D. Wychowanie do życia w społeczeństwie.

Ścieżka składa się z trzech odrębnych modułów:

- a) **wychowanie do życia w rodzinie poprzez:**
 - 1. integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny
 - 2. współpraca z rodzicami w przygotowaniu ucznia do okresu dojrzewania i pozytywnego
 - 3. przyjęcia jego przejawów fizycznych i psychicznych
 - 4. rozpowszechnienie i rozumienie psychofizycznych przejawów dojrzewania ucznia
- b) **edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie poprzez:**
 - 1. umożliwienie poznania regionu i kultury naszych przodków, najbliższej rodziny
 - 2. kultywowanie obyczajów poprzez bezpośredni udział w konkursach w tym zakresie wiedzy, posługiwaniu się gwarą
 - 3. kształtowanie tożsamości narodowej w aspekcie tożsamości regionalnej
- c) **wychowanie patriotyczne i obywatelskie poprzez:**
 - 1. wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego, w tym koleżeństwa i przyjaźni
 - 2. kształcenia szacunku do własnego państwa i jego historii
 - 3. zapoznanie uczniów z symbolami, które mają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu i państwa polskiego.

VI. DZIAŁANIA SZKOŁY W PRZECIWWSTAWIANIU SIĘ ZŁU, ZAGROŻENIOM I PATOLOGII

- 1. W szkole funkcjonuje powołany Zespół Wychowawczy, który pracuje wg regulaminu i opracowanego planu pracy na dany rok szkolny (**załącznik 1, 1.1.**).
- 2. Opracowano 2 regulaminy :
 - a) tryb postępowania dot. negatywnych postaw uczniów (agresja słowna i czynna, dewastacja mienia, wagary – **załącznik 2.1**)
 - b) tryb postępowania w przypadku spożycia przez ucznia alkoholu bądź innych używek, procedura postępowanie nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w przypadku innych sytuacji zagrażających dzieciom przestępczością i demoralizacją (**załącznik 2.2**)
 - c) tryb postępowania szkoły wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie (Ustawa z dn.10.06.2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w

rodzinie oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. Nr 125 poz. 842 art.9d.)- **załącznik 2.3.**

3. Wychowawcy klas ściśle współpracują z pedagogiem szkolnym, dyrektorem szkoły, kuratorem sądowym/społecznym, przedstawicielami OPS, Straży Miejskiej, policją w celu przeciwdziałania wszelkiemu złu i patologii.
4. Szkoła kieruje uczniów z kłopotami dydaktycznymi i emocjonalnymi do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, w miarę własnych możliwości organizuje pomoc dzieciom z dysfunkcjami rozwojowymi zgodnie z wydanym orzeczeniem na terenie placówki szkolnej.
5. Szkoła nadzoruje pracę dzieci z wykorzystaniem Internetu, chroniąc ucznia przed cyberprzemocą .

VII. OBYCZAJE SZKOLNO - PRZEDSZKOLNE

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 15 w Rybniku posiada wypracowaną swoją tradycję i obywatelskość, polegającą na odbywających się każdego roku szkolnego szeroki wachlarz imprez o zasięgu szkolnym i środowiskowym, stale uzupełniane o nowe pomysły i rozwiązania, do których należą:

- **6 na start**
- **wrzesień miesiącem *Bezpieczeństwa dzieci na polskich drogach* (do wyboru; konkursy plastyczne w kl. I-III, pogadanki z funkcjonariuszami policji, przedstawicielami Straży Miejskiej, OSP)**
- **konkurs wiedzy dla ucz. kl. IV-VI dot. wiadomości na temat zasad bezpieczeństwa na drogach (z udziałem funkcjonariuszy policji – V 2016)**
- **ślubowanie klas pierwszych i pasowanie na ucznia szkoły podstawowej, pasowanie na przedszkolaka (X 2015)**
- **Dzień Chłopca (ok. 30.IX.2015)**
- **Andrzejki (XI 2015)**
- **Mikołajki - Turniej Mikołajkowy (XII 2015)**
- **Dzień wigilijny w szkolne przedstawienia bożonarodzeniowe - Jasełka, wspólne śpiewanie kolęd (19.XII.2014)**
- **Zabawy karnawałowe (29.I.2015)**
- **Dzień Babci i Dziadka (ucz. kl. I-VI – 27.I.2015)**
- **Dzień Bezpiecznego Internetu (III2015)**
- **Rozgrywki sportowo- umysłowe kl. I-III, IV-VI**
- **Szkolne konkursy plastyczne (w ciągu roku szkol.)**
- **Festyn sportowo - rekreacyjny z udziałem rodziców i środowiska lokalnego (19.VI.2015)**
- **Konkurs czytelniczy (w ciągu roku szkolnego)**
- **Konkurs mitologiczny (IV 2016)**
- **Dzień Matki (maj 2016)**
- **Dzień Górnika wraz z Dniem Ojca (grudzień 2015)**
- **Konkursy ekologiczne („Złota puszka”, konkursy wiedzy ekologicznej w ramach realizowanych zadań tematycznie związanych z ochroną środowiska, Korowód ekologiczny- I Dzień Wiosny, Światowy Dzień Ziemi – Sprzątanie Świata, zbiórki Eko-śmieci)**
- **Szkolny konkurs ortograficzny – wyłonienie *Mistrza ortografii* (X 2015)**
- **Comiesięczny konkurs znajomości języka angielskiego (od IX 2015 do VI 2016)**

- Dzień Europy
- Dzień gier i zabaw logicznych (XII 2015)
- Majówka z końmi
- Dzień wiedzy o ruchu drogowym połączony z testem umiejętności na kartę rowerową (ucz. kl. IV- VI)
- Dzień Dziecka – Dniem Sportu (rozstrzygnięcie całorocznego współzawodnictwa),
- Dzień Samorządności – Pierwszy Dzień Wiosny
- Żegnamy zimą
- Halowe Igrzyska w Piłkę Nożną organizowane przy współudziale Rady Dzielnicy
- Pożegnanie uczniów klas(y) VI i przedszkolaków idących od nowego roku szkolnego do szkoły (harmonogram imprez szkolnych –**załącznik 3**, harmonogram imprez przed-szkolnych – **załącznik 3.1.**).

VIII. SZKOLNY SYSTEM ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH

W szkole funkcjonuje świetlica szkolna, która zapewnia opiekę nad dziećmi przebywającymi w szkole po zakończeniu zaj. dydaktycznych , sprawuje nadzór nad przebiegiem organizacji transportu zbiorowego dzieci z dzielnicy Stodoły, pomaga uczniom w odrabianiu zadań domowych, organizuje zajęcia w ramach 2 grup zadaniowych oraz dodatkowych godzin nauczyciela w ramach art. 42ust.2 pkt2 lit. a i b- KN (**załącznik 4**).

1. W ramach tych godzin organizuje zajęcia rozwijające talenty, zainteresowania, zamiłowania dzieci, stwarza warunki w doskonaleniu zdobytej wiedzy (wspólne odrabianie zadań domowych, wsparcie w zakresie pokonywania trudności w zdobywaniu wiedzy).

Organizuje pomoc materialną w postaci bezpłatnych lub zniżkowych posiłków dla uczniów z rodzin o niskim statusie materialnym (poszukuje sponsorów w tym obszarze pracy świetlicy szkol.), jest współorganizatorem lub uczestnikiem programów : **Owoce w szkole, Napelnij talerzyk, Bądź bezpieczny na drodze , 6 na Star, WF z klasą, Nie pal przy mnie , proszę, itp.**

2. Zadania i kierunki działalności świetlicy określają następujące dokumenty pracy: *przydział czynności wychowawców, regulamin tego organu. (Załącznik 5, 5.1.).*
3. W ramach **biblioteki szkolnej** działają:
 - a. *aktyw biblioteczny*
 - b. *koło biblioteczno-medialne.*
4. Każda forma pracy posiada opracowane przez prowadzącego zagadnienia programowe / plan pracy w dzienniku bibliotekarza/.
 - a. Działalność bibliotekarza normalizuje opracowany przydział czynności wraz z harmonogramem pracy (załącznik 6).
5. Dbając o sprawność fizyczną uczniów organizowane są zajęcia w ramach (**załącznik 4**):
 - a. *gimnastyki korekcyjnej w kl. -III*
 - b. *SKS dla chłopców i dziewcząt kl. IV-VI*
 - c. *zajęć na basenie dla ucz. kl. III , IV i V*
 - d. *pozalekcyjnych zajęć sportowych organizowanych w ramach art. 42ust. 2 pkt. 2 lit. a i b - KN na I i II poziomie nauczania.*
6. W szkole działa organizacja zrzeszająca uczniów :

a. Samorząd Uczniowski.

7. Zasady działania i funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego określa regulamin tej organizacji.

Szkoła podejmuje działania mające na celu wyrównanie szans edukacyjnych uczniów prowadząc zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, dydaktyczno - wyrównawcze w kl. III-VI zgodnie z orzeczeniami PPP lub decyzją wychowawcy /nauczyciela danego przedmiotu nauczania, uzupełnione dodatkowo realizowanymi zaj. pozalekcyjnymi - art. 42ust.2 pkt.2 lit. a i b - KN doskonalącymi umiejętności i wiedzę uczniów (**załącznik 4**).

IX. PLAN WYCIECZEK SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH

Ogólne założenia programu wychowawczego uzupełnia **Plan wycieczek szkolnych w roku szkolnym 2014/2015** opracowany i zaakceptowany przez Radę Rodziców i oddziałowe trójki klasowe - (**załącznik 8**).

Realizację wycieczek normalizuje opracowany i zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej nr 10 z dn. 28 września 2005r. z późn. zm. **Szkolny regulamin wycieczek (załącznik 8.1.)**, z dokumentacją uzupełniającą:

1. karta wycieczki,
2. oświadczenie nauczyciela,
3. zgoda rodziców na wyjazd dziecka,
4. rozliczenie kosztów imprezy.

Dokumentację wyjazdu uczniów na „zieloną szkołę” stanowi osobny regulamin organizacji wypoczynku, oraz aktualizowane wytyczne WFOŚiGW w Katowicach, współfinansującego wyjazdy dzieci kl. I-III na śródroczny wypoczynek (**załącznik 8.2.**).

Założenia ogólne:

Lp.	Tematyka wycieczek	Odpowiedzialny	Termin
1.	Wyjście ze szkoły w celu nauki i bezpiecznego poruszania się po drogach.	wychowawcy klas I-III	w ciągu roku szkolnego
2.	Wycieczki metodyczne (np. w muzeum – lekcja historii; w bibliotece- l. języka polskiego; lekcje wychowawcze w teatrze, ścieżki ekologiczne itp.)	wychowawcy klas I-III, IV-VI n-le poszczególnych przedmiotów nauczania	zgodnie z planem wyników poszczególnych przedmiotów nauczania, planem pracy wych. klasowego
3.	Wycieczki turystyczno - krajoznawcze, w tym wyjazdy na zieloną szkołę.	wychowawcy klas I-VI n-le przedmiotów prowadzący zajęcia pozalekcyjne (art.42 KN)	w miarę potrzeb i posiadanych środków materialnych
4.	Wyjście w ramach preorientacji edukacyjnej do szkół gimnazjalnych lub w ramach preorientacji zawodowej do zakładów pracy itp.	wychowawca kl.VI pedagog szkolny wych.I-VI	zgodnie z planem nauczania
5.	Wyjazdy uczniów w celu wzięcia udziału w imprezach kulturalnych i oświatowych(teatr, kino, spotkania plenerowe, <i>zajęcia otwarte w</i>	wychowawcy klas wych. świetlicy	w miarę potrzeb

	instytucjach wspierających pracę szkoły).		
6.	Wyjazdy reprezentacji szkoły na imprezy i konkursy przedmiotowe, sportowe i artystyczne.	nauczyciel w-f n-le innych przedmiotów nauczania wychowawcy wych. świetlicy	w miarę potrzeb

Wycieczki w przedszkolu są bieżącą realizacją zadań wychowawczych i dostosowane do poszczególnych grup wiekowych dzieci.

X. ZADANIA WYCHOWAWCY

Zadania wychowawców na etapie przedszkolnym i szkoły podstawowej są dostosowane do wieku i potrzeb dzieci, w stosunku do których nauczyciele sprawują funkcje dydaktyczno - wychowawcze i opiekuńcze.

Do zadań wychowawcy przedszkola należy:

1. Traktowanie dziecka jako podmiotu działań wychowawczych.
2. Wszechstronny rozwój osobowościowy i fizyczny dziecka.
3. Rozwijanie w młodym człowieku cech samodzielności i życiowej użyteczności.
4. Współpraca wychowawcza z rodzicami, zakładami pracy uczniów.
5. Nauczenie rozpoznawania wartości moralnych i hierarchizacji wartości.
6. Rozpoznawanie i przeciwdziałanie zagrożeniom patologicznym.
7. Nauczenie dialogu i umiejętności słuchania innych.
8. Wychowywanie w przekonaniu niewłaściwości stosowania agresji i przemocy.
9. Kształtowanie właściwych postaw w zachowaniu wobec środowiska naturalnego.

W przedszkolu wszyscy wychowują począwszy od dyrektora przez nauczycieli po administrację i obsługę. Szczególnie wychowawca powinien, więc urzeczywistniać swym życiem wartości pożądane u swych podopiecznych, być dla nich .

Do zadań wychowawcy przedszkola należą również:

1. oddziaływania doraźne (zaspokajające psychiczne, społeczne i fizyczne potrzeby dziecka z uwzględnieniem zabaw twórczych umożliwiających im wyrażanie uczuć oraz budowanie własnego „ja”
2. formy planowo organizowane (spacery i wycieczki, uroczystości przedszkolne)
3. prace na rzecz innych (wykonywane indywidualne, w małych zespołach i całą grupą, których wartość wychowawcza polega między innymi na tym, że odwracają one uwagę dziecka od własnej osoby i kierują ją ku innym, np. ku członkom rodziny.
4. kontakty indywidualne nauczycielki z dziećmi.

Metody pracy:

- ❖ metody podające (przyswajanie): opowiadanie, pogadanka, historyjka obrazkowa, wiersze, piosenki, praca z tekstem
- ❖ metody problemowe (odkrywanie): gry dydaktyczne, giełda pomysłów, czyli "Burza mózgów", inscenizacja, śniegowa kula
- ❖ metody aktywizujące (przeżywanie): drama, wystawa (ekspozycja), pokaz
- ❖ metody praktyczne (działanie): ćwiczenia. - gry dydaktyczne - gra biograficzna, zabawy intelektualne (np.: krzyżówki, rebusy, rozsypanki)
- ❖ metoda „Kreatywnego rysowania”
- ❖ „Pedagogika zabawy”
- ❖ „Ruch Rozwijający” Weroniki Sherborne
- ❖ metoda samodzielnych doświadczeń (tworzenie możliwie najlepszych warunków do samorządnej zabawy dziecka, do dokonywania prób, poszukiwań i działań, a także do swobodnego wypowiadania się i przeżywania, umożliwienie dzieciom samodzielnego wyboru aktywności, samodzielnie wykonywanie, własne decyzje dotyczące wyboru materiałów lub zabawek)
- ❖ metoda zadań stawianych do wykonania (pobudzanie aktywności dziecka w wizerunku przewidzianym i określonym przez nauczyciela)
- ❖ metoda żywego słowa (rozmowa, opowiadanie, wyjaśnienia, instrukcja słowna)
- metody oglądowe (pokaz, wzór, przykład).

Formy pracy:

- ❖ praca indywidualna.
- ❖ zabawa i inne rodzaje działalności dzieci pozwalające na rozwijanie własnej inicjatywy,
- ❖ czynności samoobsługowe dzieci np. związane z utrzymaniem higieny osobistej oraz praca użyteczna,
- ❖ spacer i wycieczki,
- ❖ zajęcia organizowane przez nauczycielkę z całą grupą lub prowadzone w mniejszych zespołach.

Przekaz treści wychowawczych powinien odbywać się drogą najlepiej przyswajalną przez dziecko:

- ❖ w kontaktach osobowych - które są najsilniejszym, a zarazem najmniej docenionym nośnikiem przekazu ,
- ❖ w sytuacjach problemowych dla dziecka, w której rzeczywiste zdarzenie staje się polem, na którym dokonywane są oceny ,
- ❖ na zajęciach gdzie teoretyczne postawione przez wychowawcę zadanie wywołuje problem nie zaistniały, a konieczny do poznania przez dzieci
- ❖ w rozmowach, w których następuje zderzenie poglądów, wymiana doświadczeń i wypracowywane zostają oceny moralne
- ❖ w działaniu, podczas którego utrwalają się pożądane cechy charakteru stawianie dziecka w ciągu kolejno po sobie następujących sztucznych sytuacji, wywołujących refleksję, czasem przygotowujących go do prawidłowych reakcji.

Zadania wychowawcy szkoły podstawowej:

1. Podstawowym zadaniem wychowawcy szkoły podstawowej jest sprawowanie skutecznej opieki wychowawczej nad uczniami, a w szczególności:
 - a) tworzenie warunków wspomagających rozwój dziecka, proces jego uczenia się oraz przygotowania do życia w rodzinie i społeczeństwie,
 - b) inspirowanie i wspomaganie działań zespołowych ucznia,
 - c) podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami z innymi członkami społeczności szkolnej.
2. Wychowawca w celu realizacji zadań, o których mowa:
 - a) otacza indywidualną opieką każdego ucznia,
 - b) planuje i organizuje wspólnie z uczniami i rodzicami realizację zadań statutowych szkoły:

-różne formy życia w grupie, które rozwijają i integrują zespół uczniowski,
-ustala treści i formy zajęć na godzinach do dyspozycji wychowawcy, jeżeli zostaną one ujęte w arkuszu organizacyjnym szkoły,

-współpracuje z nauczycielami uczącymi w danej klasie /zespole/ uzgadniając z nimi i koordynując ich działania wychowawcze wobec ogółu uczniów, a także wobec tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka (dot. to zarówno uczniów szczególnie uzdolnionych jak tych z różnymi deficytami, trudnościami i niepowodzeniami),

-współpracuje z pedagogiem szkolnym (zadania pedagoga - **załącznik 7**), PPP,

- współpraca z szkolną pielęgniarką w celu zaradzenia ewentualnym problemom i trudnościom, współpracy w zakresie wdrażania zasad higieny, udzielania pierwszej pomocy/ przygotowania do konkursów w tym zakresie /, organizację i formę tej pomocy w szkole określają przepisy w sprawie zasad udzielania uczniom pomocy psychicznej i pedagogicznej (*Rozp. MENiS z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych*)

3. Nauczyciel – wychowawca prowadzi pracę dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, jest odpowiedzialny za jakość tej pracy oraz bezpieczeństwo powierzonych jego opiece uczniów.
4. Formy spełniania zadań nauczyciela - wychowawcy powinny być dostosowane do wieku uczniów ich potrzeb oraz warunków środowiskowych szkoły.
5. Rodzice oraz uczniowie mogą ubiegać się o zmianę wychowawcy klasy i nauczyciela przedmiotu, któremu dyrektor szkoły powierzył tę funkcję:
 - a) wniosek o odwołanie nauczyciela z funkcji wychowawcy klasy lub nauczyciela przedmiotu mogą złożyć do dyrektora szkoły:
 - uczniowie danej klasy,
 - rodzice/ prawni opiekunowie,
 - Rada Pedagogiczna,
 - b) ostateczna decyzja o odwołaniu nauczyciela należy do dyrektora szkoły.

IX. WSPÓŁPRACA WYCHOWAWCZA ZESPOŁU SZKOLNO - PRZEDSZKOLNEGO Z RODZICAMI

Rodzice i placówka edukacyjna taka jak zespół szkolno - przedszkolny są instytucjami spełniającymi funkcje wychowawcze, przy czym Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 15 pełni rolę wspomagającą wobec rodziców. Kierunek działalności wychowawczej w Zespole nie może być sprzeczny z wolą i przekonaniami rodziców / w tym zgodne z wyznaniem światopoglądowym /. Rodzice współdziałają ze zespołem za pośrednictwem Rady Rodziców i oddziałowych rad rodziców, tzw. „trójkę klasowych / oddziałowych”.

W roku szkolnym 2014/2015 do naczelnych zadań w tym obszarze pracy zaliczono współpracę z rodzicami na każdym etapie nauczania, wdrażanie założeń programu edukacji antytytoniowej dla ucz. kl. I-III - **NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ**, kontynuowanie programu **WF z klasą** dla ucz. kl. I-VI, **OWOCE W SZKOLE** dla ucz. kl. młodszych, **NAPEŁNIJ TALERZ, RYBNICKA MŁODZIEŻOWA AKADEMIA SIATKÓWKI** i inne wdrożone w ciągu roku szkolnego.

Rodzice jako członkowie społeczności szkolno - przedszkolnej biorą udział w wychowawczych zadaniach szkoły poprzez następujące powinności i kompetencje:

a) w stosunku do dzieci przedszkolnych:

1. Rodzice powinni zapewnić dziecku w domu rodzinnym odpowiednie wychowanie oraz warunki do zabawy.
2. Rodzice powinni uczestniczyć w zebraniach z rodzicami.
3. Rodzice zobowiązani są do stałego kontaktu z wychowawcą w celu rozwiązywania problemów wychowawczych.
4. Rodzice mają prawo do wyrażania opinii dotyczących programu pracy wychowawczej

b) w stosunku do dzieci szkolnych:

Współpraca rodziców ze szkołą opiera się na następujących działaniach:

- *uchwalanie programu wychowawczego, programu profilaktyki, zatwierdzeniu zestawu programów nauczania, opiniowanie decyzji dyrektora w sprawie wzoru jednolitego stroju, wspomaganiu wychowania i opieki, organizacji procesu nauczania,*
- *uczestniczenie w prelekcjach poświęconych zagadnieniom wychowawczym (pedagogizacja rodziców),*
- *informowanie wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach (ustnie lub pisemnie),*
- *wzajemna pomoc (współpraca w zwalczaniu) kłopotów wychowawczych,*
- *pomoc w przygotowaniu uroczystości szkolnych, wycieczek, akcji charytatywnych i imprez klasowych, szkolnych i środowiskowych*
- *pomoc w sprawowaniu opieki nad uczniami w czasie wycieczek, dyskotek, wyjść do ośrodków kultury itp. zgodnie z obowiązującym Statutem Szkoły*
- *udział w wycieczkach szkolnych, imprezach kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i innych organizowanych przez szkołę,*
- *pomoc w rozwiązywaniu różnych problemów szkolnych,*
- *uczestnictwo w lekcjach otwartych i zebraniach prowadzonych metodami warsztatowymi (współpraca z dyrektorem, pedagogiem szkolnym, wychowawcami),*

- *współpraca w procesie integracji dzieci i dorosłych dwóch dzielnic: Chwałęcice i Stodoty,*
- *wypełnianie ankiet i innych narzędzi badawczych dot. oceny pracy szkoły , gromadzeniu informacji nt. kierunków pracy, bezpieczeństwa itp.*
- *pomoc w doposażeniu szkoły w pomoce dydaktyczne,*
- *współdział w wykonywaniu prac społecznych na rzecz szkoły, sponsorowaniu: bieżących remontów na terenie szkoły, doposażeniu sal lekcyjnych w pomoce dydaktyczne i w meble, wszelkich działań innowacyjnych szkoły w ramach gromadzonego dobrowolnego funduszu na konto Rady.*

Zasady współpracy ZSzP 15 z rodzicami:

(ujęte w Regulaminie pracy Rady Rodziców - **załącznik 9**, rocznym planie pracy – **załącznik 9.1.**, Statucie Szkoły rozdz.4 §22 *Organy szkoły*)

1. **Rzetelność, konkretność i regularność informacji dostarczanych rodzicom**, dotyczących dobrych i złych wyników w nauce i zachowaniu uczniów udzielanych podczas wywiadówek, rozmów indywidualnych na życzenie rodzica lub nauczyciela (tzn. konsultacje dla rodziców), na karcie ocen, w zeszycie uwag.
2. **Partnerstwo we współdziałaniu: wspólne szukanie przyczyn i dróg wyjścia z problemów dydaktycznych i wychowawczych mające na celu dobro dziecka poprzez:** rozpoznawanie sytuacji rodzinnej dziecka, rozmowy z rodzicami i opiekunami, udzielanie informacji o instytucjach wspomagających szkołę i rodziców w działalności profilaktycznej i leczniczej.
3. **Otwartość szkoły na środowisko lokalne wyrażające się w :**
 - przybliżaniu pracy placówki poprzez udział w zatwierdzaniu planów pracy, jej osiągnięć poprzez lekcje otwarte , imprezy środowiskowe z udziałem przedstawicieli szkoły, zapraszanie na uroczystości, zabawy, prezentacje prac dzieci podczas zebrań z rodzicami,
 - współpraca z Samorządami lokalnym, Ochotniczą Strażą Pożarną i miejscową parafią.
4. **Poufność i dyskrecja w przekazywaniu informacji dotyczących dziecka i jego rodziny wyrażająca się w:**
 - tajności obrad Rady Pedagogicznej,
 - tajności korespondencji,
 - właściwym klimacie i miejscu rozmów z rodzicami
 - tajność przyznawania uprawnień do otrzymania wyprawki szkolnej, obiadów zniżkowych i bezpłatnych oraz stypendium socjalnego dla uczniów z rodzin o niskim statusie materialnym.
5. **Wzajemny szacunek i tolerancja:**
 - docenianie starań i pracy szkoły oraz rodziców,
 - pozytywne relacje pomiędzy szkołą a rodzicami, rodzicami a szkołą w procesie pokonywania wspólnych problemów związanych z funkcjonowaniem jednostki w społeczności szkolnej lub jego edukacją w szkole,
 - słuchanie i reagowanie na słuszne opinie i postulaty rodziców,
 - kultura słowa i bycia we wzajemnych kontaktach,

- wspólne wywiązywanie się z umów, obowiązków uwzględnionych w treści Statutu. Wzajemne waśnie i spory normalizuje funkcjonująca na terenie placówki „Komisja do spraw skarg i wniosków” reprezentowana przez dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz przedstawiciela nauczycieli kl. IV-VI (regulamin Komisji stanowi **załącznik 10**).

XII. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z SAMORZĄDEM UCZNIOWSKIM

1. Samorząd Uczniowski reprezentuje całą społeczność uczniowską i każdego ucznia indywidualnie.
2. Działa na podstawie własnego regulaminu (**załącznik 11, zgodny z treścią Statutu Szkoły- rozdz.4 §25 Organy szkoły.**).
3. Współpracuje z dyrektorem zespołu, nauczycielami, pedagogiem, administracją szkolną, poszczególnymi klasami, rodzicami i środowiskiem lokalnym.
4. Współdecyduje o życiu i pracy szkoły.
5. Uczy zachowań społecznych poprzez realizację podjętych zadań.
6. Uczy planowania i osiągania zamierzonych celów.
7. Organizuje i reklamuje imprezy szkolne.
8. Przedstawia Radzie Pedagogicznej oraz Dyrektorowi Zespołu wnioski i spostrzeżenia w zakresie praw uczniów, takich jak:
 - prawo do zapoznania się z programem nauczania z jego celami i wynikami,
 - prawo do zapoznania się z kryteriami ocen z danego przedmiotu nauczania oraz obowiązującym WSO z zachowania
 - prawo do udziału w posiedzeniach Rady Pedagogicznej poświęconych problematyce funkcjonowania uczniów w szkole i ewentualnym trudnościom z tym związanym
 - prawo do współtworzenia życia szkolnego,
 - prawo do współorganizowania działalności kulturalnej, oświatowej oraz rozrywkowej.
9. Reprezentuje uczniów w zakresie:
 - oceniania, klasyfikowania i promowania,
 - przestrzegania statutu szkoły, systemu oceniania, planu wychowawczego,
 - przestrzegania praw ucznia i konwencji praw dziecka.
10. Organizuje demokratyczne wybory do Samorządu Uczniowskiego.

XIII. WSPÓŁPRACA WYCHOWAWCZA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Środowisko odgrywa szczególną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych, jako członka społeczności. Aby właściwie wprowadzić uczniów w rolę społeczną szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami społecznymi:

1. Władze lokalne

- Udział przedstawicieli władz w uroczystościach szkolnych
- zaproszenie przedstawicieli Samorządów lokalnych do współpracy poprzez podejmowanie wspólnych działań na rzecz szkoły i środowiska
- udział władz w sponsorowaniu imprez szkolnych i środowiskowych, organizacja paczek z okazji świąt, wsparcie finansowe najuboższych rodzin itp.
- organizacja Halowego Turnieju w piłkę nożną
- spotkania przedstawicieli Samorządów z uczniami w ramach realizacji zadań z zakresu samorządności.

2. Organizacje społeczne funkcjonujące w środowisku lokalnym

- ścisła współpraca szkoły z przedstawicielami OSP w zakresie organizacji imprez środowiskowych i szkolnych,
- sponsorowanie imprez szkolnych,
- udział członków OSP w realizacji remontów bieżących na terenie budynku i otoczenia szkoły, udział w pracach porządkowych w okresie jesienno-zimowym (usuwanie liści , śniegu z dachu),
- współudział w realizacji zadań wychowawczych z zakresu bezpieczeństwa (pogadanki, pokazy strażackie)
- wynajem sali gimnastycznej na zawody lub w okresie przygotowawczym do zawodów
- współpraca z KGW w realizacji zadań związanych z wychowaniem regionalnym i krzewieniem tradycji śląskiej wśród dzieci, współudział przedstawicieli Koła Gospodyń Wiejskich w realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczych w tym zakresie.

3. Wymiar sprawiedliwości i organów porządku publicznego:

- współpraca z dzielnicowym i specjalistą do spraw nieletnich, kuratorem (w ramach istniejących potrzeb)
- współpraca z policją i przedstawicielami Straży Miejskiej w zakresie realizacji progr. **Bezpieczny Pierwszak**, udział w/w przedstawicieli w organizowanych przez placówkę konkursach wiedzy /zajęciach na ten temat, prowadzenie prelekcji dot. bezpieczeństwa *ruchu drogowego, przeciwdziałania agresji i przestępczości, przeciwdziałania wszelkim przejawom demoralizacji, zagrożeniom zachowania dziecka w obecności psa*, prowadzenie prelekcji dla rodziców dot. cyberprzemocy,
- współudział funkcjonariuszy policji w przebiegu działań związanych ze zdobyciem karty rowerowej przez uczniów od kl. IV.

4. Współpraca z miejscową parafią:

- w procesie integracji środowiska lokalnego (popisy artystyczne dzieci w lokalnym kościele),
- współudział miejscowego ks. Proboszcza w rozwiązywaniu niektórych problemów wychowawczych środowiska uczniowskiego (w miarę istniejących potrzeb) ,
- podejmowanie wspólnych planów w organizacji czasu wolnego dla dzieci (w tym: organizacja wycieczek turystyczno-rekreacyjnych, specjalistycznych),
- dofinansowanie do obiadów (przeznaczone dla uczniów z rodzin zaniedbanych wychowawczo lub o niskim statusie materialnym), wsparcie dzieci poprzez zbiórki przyborów szkolnych, inne formy pomocy.

5. Placówki kulturalne i oświatowe:

- współpraca z Przedszkolem nr 31 w realizacji zadań wychowawczych , profilaktycznych, elementów wychowania komunikacyjnego, inne,
- organizacja wspólnych imprez okolicznościowych i okazjonalnych,
- organizacja szkoleń w zakresie pedagogizacji rodziców,
- współpraca z lokalnymi mediami,
- uczestnictwo w spektaklach teatralnych i kinowych , lekcjach muzealnych, bibliotecznych, lekcjach umuzykalniających,
- udział w konkursach organizowanych przez szkoły i placówki kulturalno-oświatowe,
- współpraca z organizacjami ekologicznymi lub instytucjami promującymi zdrowie

(akcja *Sprzątanie świata* , *Tydzień promocji zdrowia*, *Komputery za tonery*, *Złota puszka*, *zbiórka surowców wtórnych*, *realizacja progr. profilaktycznego finansowanego przez UM- Wydz. Polityki Społecznej* , inne),

- współpraca z klubem sportowym „Sokół” działającym na terenie dzielnicy,

- współpraca z innymi organizacjami młodzieżowymi.

6. Placówki oświatowo - opiekuńcze, UM - wspomagające pracę nauczycieli i zadania szkoły:

- ❖ współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Rybniku w celu opracowania skutecznej pomocy uczniom z dysfunkcjami rozwojowymi oraz uczniom wykazującym trudności w przestrzeganiu zasad prawidłowego funkcjonowania w społeczności szkolnej,
- ❖ współpraca z placówkami doskonalenia warsztatu pracy, wiedzy i umiejętności nauczycieli (WOM, Helios, LIBRUS, inne),
- ❖ współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu udzielania pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej (pomoc rzeczowa, ufundowanie bezpłatnych posiłków),
- ❖ współpraca z WE- Urzędu Miasta Rybnika koordynującego prace związane z przyznaniem stypendium szkolne/ socjalne/, wyprawki dla ucz. kl. I-III, przyznawanie stypendium *Prezydenta Miasta Rybnika*, tytułu *Prymusa*
- ❖ współpraca z UM- Wydz. Polityki Społecznej w organizacji na terenie szkoły programu profilaktycznego dla ucz. kl. V i VI.

XIV. SYSTEM MOTYWACYJNY W WYCHOWANIU

1. Za szczególne osiągnięcia i wzorową postawę uczeń może otrzymać:
 - a) pochwałę dyrektora ZSP 15 wobec całej społeczności uczniowskiej /wyjątkowych sytuacjach przed społecznością szkolno-przedszkolnej
 - b) pisemną pochwałę przesłaną lub osobiście wręczoną na ręce rodziców (list gratulacyjny)
 - c) umieszczenie dyplomu lub nazwiska w miejscu wyróżnionym (tablica informacyjna, gazetka)
 - d) nagrodę rzeczową.
2. Za naruszenie postanowień w regulaminie Zespołu uczniów / dziecko może być ukarane:
 - a) upomnieniem wychowawcy klasy / grupy
 - b) upomnieniem dyrektora ZSP 15
 - c) wpisaniem nagany do dziennika klasowego lub klasowego zeszytu uwag
 - d) obniżeniem oceny z zachowania.
3. Wychowawca klasy / grupy powiadamia pisemnie/lub ustnie rodziców ucznia/lub jego prawnych opiekunów o nałożonej karze.
4. Dyrektor ZSP 15 może wstrzymać lub zawiesić wykonanie kary, jeżeli uczeń / dziecko uzyska poręczenie klasy / grupy, wychowawcy lub oddziałowej Rady Rodziców „ trójki oddziałowej”.

XV. KRYTERIA OCENIANIA ZACHOWANIA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ (§82-83 Statutu Szkoły)

1. Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania powinna uwzględniać w szczególności:

- a) wywiązywanie się z obowiązków ucznia;
- b) postępowanie zgodnie z dobrem szkolnej społeczności, dbałość o honor i tradycje szkoły;
- c) godne, kulturalne funkcjonowanie ucznia w środowisku szkolnym i poza szkołą;
- d) przestrzeganie obowiązku noszenia zatwierdzonego jednolitego stroju
- e) dbałość o piękno mowy ojczystej;
- f) okazywanie szacunku innym osobom;
- g) przeciwstawianie się przejawom przemocy, agresji i wulgarności.

2. Śródroczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala się wg skali określonej w statucie szkoły, z zastrzeżeniem, że oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych nie mają wpływu na śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania.

3. Ocenę z zachowania śródroczną i końcowo roczną, począwszy od kl. IV, ustala się wg następującej skali:

- **wzorowe**
- **bardzo dobre**
- **dobre**
- **poprawne**
- **nieodpowiednie**
- **naganne**

z zastrzeżeniem: w kl. I-III i w kl. IV-VI dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania jest oceną opisową.

4. Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania nie ma wpływu na:

- 1) oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych;
- 2) promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły.

5. Przy ustalaniu oceny z zachowania brane będą następujące kryteria:

- a) uczestnictwo w zajęciach obowiązkowych i nadobowiązkowych, systematyczność i punktualność w uczęszczaniu na zajęcia szkolne
- b) przestrzeganie regulaminów szkolnych i klasowych
- c) dbałość o podręczniki szkolne i pomoce dydaktyczne, troska o mienie szkoły
- d) aktywność na lekcjach, udział w pracach społeczno-użytecznych (aktywność społeczna)
- e) uzyskiwanie jak najwyższych ocen zgodnych z możliwościami ucznia
- f) umiejętność współdziałania w zespole i odpowiedzialność za wyniki jego pracy
- g) postawa wobec kolegów i innych osób
- h) kulturalne zachowanie wobec nauczycieli (innych prac. szkoły), koleżanek i kolegów
- i) pomoc koleżeńska oraz chęć służenia drugiemu człowiekowi
- j) reagowanie na wandalizm i złą postawę
- k) uczciwość w postępowaniu codziennym
- l) tolerancja
- m) dbałość o zdrowie swoje i innych, nieuleganie nałogom i pomoc innym w dążeniu do rezygnacji z nałogów
- n) przeciwdziałanie agresji słownej i fizycznej
- o) wypełnianie obowiązków dyżurnego szkolnego (także Samorządu Uczniowskiego)
- p) podejmowanie działań zmierzających do udzielenia pomocy innym
- q) kultura osobista
- r) poszanowanie i rozwijanie dobrych tradycji klasy i szkoły (noszenie jednolitego stroju)
- s) zachowanie na lekcjach i przerwach
- t) higiena osobista, estetyka wyglądu
- u) kulturalne zachowanie w miejscach publicznych
- v) kultura słowa, umiejętność taktownego uczestniczenia w dyskusji

- w) wywiązywanie się z zadań powierzonych przez szkołę lub organizację uczniowską
- x) reprezentowanie szkoły na zawodach, konkursach, olimpiadach, udział w życiu klasy i aktywne uczestnictwo w życiu organizacji szkolnych i pozaszkolnych.

6. Ocena z zachowania ustalona przez wychowawcę jest ostateczna.

7. Na początku roku szkolnego wychowawca jest zobowiązany do przedstawia uczniom:

- *Kto i w jaki sposób proponuje ocenę z zachowania?*
- *Co ma wpływ na jej podwyższenie lub obniżenie?*
 - *Jaka jest możliwość poprawienia ustalonej oceny?*

ZSP15 Rybnik